

Dad

- 7 -

nu vom semna. Chiar în cazul acesta să nu y ~~...~~ cu variante și
doua. Explicația aceasta se poate da oricând vrând. Avem avantajul
că noi ne arătăm înțelecători cu ceea ce a spus el și nu dez-
văluim divergențele.

Tov. L. RAUTU :

El a spus că nu le dăm în vileag și să le notăm.

Tov. Gh. GHEORGHIU-DEJ :

Iată aceasta este ce ar trebui să facem. Dacă tovarășii
consideră că poate fi primită această orientare tactică, atunci
Biroul Politic să aprobe. Dacă cineva are ceva, să spună.

Nu avem aici proiectul, nu s-a putut termina, însă în spi-
ritul acesta este întocmit. Noi ne-am lăcomant foarte mult,
am schimbat păreri mult timp și am ajuns la concluzia că nu tre-
buie să ascuțim lucrurile, că nu trebuie cu orice preț să facem
divergență. Dacă alții vor cauta să profite de situația noastră,
vom spune că noi am venit cu simț înalt de răspundere,
dar dv. nu ați vrut să țineți seama și atunci arătam poziția
noastră.

Dacă sînteți de acord, tovarășii, atunci noi considerăm că
aceasta să fie orientarea, linia tactică pe care o vom urma în
legătură cu problemele respective.

Acum ar trebui să trecem la al doilea lucru. Chestiunea
aceasta cu scrisoarea care a trimis-o Muzicov în legătura
cererea Mongoliei de a fi primită în Organizația Tratatului de
la Varșovia.

(Se dă citire scrisorii).

Tov. CHIVU STOICA :

Jegalin a înmînat un material în care se spune că Comi-
tetului Politic Consultativ să fie după Constituție.

Tov. P. BORILA :

Scrisoarea lui Tedenbal nu au trimis-o. Când se adresează
o țară Organizației Tratatului de la Varșovia, trebuie să fie
trimisă această scrisoare tuturor.

Tov. I.G. MAURER :

Noi am făcut un proiect de răspuns, pe care tov. Gheorghiu-
Dej l-a înmînat lui Jegalin. În proiectul acesta am pornit de la
considerentul că tactic nu este bine să spunem nici da, nici sa,
însă să arătăm ce implicații ar avea intenția Mongoliei de a intra

în Organizația Tratatului de la Varșovia.

În această scrisoare am spus că nu putem să ne spunem părerea, pentru că înainte de toate nu știm în ce sens se va produce această sugerată modificare a articolului 4 din tratat. Articolul 4 din tratat arată cazurile în care asistența urmează să fie dată de statele din Europa în cazul unei agresiuni în Europa. Am spus în scrisoare că în orice caz aceasta înseamnă extinderea pactului la o altă zonă decât cea europeană. Nu știm cum se va proiecta această modificare, dar după s-a făcut Pactul de la Varșovia, ... declarația făcută atunci și ulterior atestă că este format pentru organizarea securității în Europa.

În momentul de față ducem tratative să facem un pact de neagresiune între Tratatul de la Varșovia și NATO. Se pune întrebarea : nu cumva facem greșeli în această privință ? Asta este o primă problemă care ar trebui lămurită, ce consecințe are o asemenea treabă. Aceasta este prima idee.

A doua idee este că pactul acesta în mod clar cuprinde prevederea că nici o nouă adeziune nu se poate face decât cu consimțământul tuturor participanților. Or în acest caz trebuie de văzut ce va spune Albania. Întrucât Pactul de la Varșovia este înscris la ONU, se naște întrebarea : nu va suscita nici o împotrivire, dacă Albania nu va fi de acord ?

A treia idee. Este vorba de prevederile pactului care reclamă adeziunea fiecărui semnatar al pactului, valabilitatea acestei adeziuni, dacă este valabil din punct de vedere internațional. Dacă admitem că este atacată Mongolia de o țară oarecare, țara care dă asistență ar putea să vadă contestată această asistență.

Am subliniat ideea că în afară de aceste probleme, discuțiile pot să ridice și alte probleme care vor trebui lămurite. Și datorită acestui lucru am manifestat îndoielă că acum s-ar putea lua o hotărâre, până nu se vor lămuri aceste întrebări.

Tov. E. BODNARAS :

Articolul 4 instituie două obligații. Una de asistență militară, inclusiv forță armată, în eventualitatea unei agresiuni în Europa; a doua obligație, de a se acorda reciproc această asistență în cazul unei agresiuni în general.

Sublinierea făcută în scrisoare este : Care din aceste două aspecte urmează să fie precizate prin protocol, ideea asistenței

din partea Mongoliei în cazul unei agresiuni în Europa, sau aspectul celălalt, că Mongolia ar avea nevoie de asistență militară ? Si atunci întrebarea se pune : împotriva cui ?

Tov. L. RAUTU :

Tinând cont de faptul că Mongolia are granițe numai cu două țări.

Tov. E. BODNARAS :

Si cu ambele are tratat de asistență mutuală.

Tov. I.G. MAURER :

Orientarea a fost să nu dăm un răspuns care să ne angajeze pentru o poziție sau alta. Am atras atenția asupra unui șir de implicații care trebuie lămurite. Sigur, această problemă se va discuta la Moscova.

Nu trebuie să socotim exclus ca după ce au primit aceste observații, oamenii să spună că este o problemă dificilă.

Tov. E. BODNARAS :

Pentru această eventualitate noi pregătim un material mai larg, pentru a fi prezentat ca punctul de vedere al părții române la Comitetul Politic Consultativ.

Tov. I.G. MAURER :

Mi se pare că în problema aceasta trebuie decis când vine Sălăjan la Moscova.

Tov. Gh. GHEORGHIU-DEJ :

Acesta este lucrul cel mai simplu.

Noi nu ne vom putea mângâia numai la explicații, ci va trebui în concluzie să adresăm rugămintea de a nu se grăbi cu luarea unor astfel de hotărâri, să mai judecăm lucrurile.

Tov. E. BODNARAS :

Cu atât mai mult cu cât într-un document în care se dă răspuns părții chineze privind refuzul guvernului Uniunii Sovietice de a acorda armamentul atomic, se arată că partea sovietică ține să sublinieze că consideră Albania ca fiind îndreptățită la asistență în cazul unei agresiuni, că este o țară socialistă, indiferent că a avut divergențe cu conducerea actuală.

Se pune întrebarea în această concepție, cum se mai împacă ideia exprimată în această scrisoare că întrucât nu participă, nu este cazul s-o întrebăm. Doar Albania este membră fondatoare a Tratatului de la Varșovia. Nu există nici un motiv de a ne

Tov. Gh. GHEORGHIU-DEJ :

Scrisoarea noastră de răspuns este foarte frumoasă.

Tov. A. BIRLADEANU :

Singurul efect cert al acestei măsuri ar fi adâncirea divergențelor.

Tov. E. BODNARAS :

Asta este mișcarea divergențelor de pe tărîmul de partid pe tărîmul relațiilor între state; crearea de blocuri militare în interiorul lagărului. Aceasta este de o gravitate deosebită. Ce ar fi dacă China ar spune : Asociez și eu Coreea și Vietnamul și fac un pact militar ?!

Tov. L. RAUTU :

Asta înseamnă consacrarea excluderii Albaniei. Dacă schimbăm competența Statutului și a Tratatului de la Varșovia, înseamnă a elimina Albania.

Tov. Gh. GHEORGHIU-DEJ :

Ar trebui să înscrim din nou Pactul la Organizația Națiunilor Unite.

Tov. I.G. MAURER :

Toți membrii au dreptul să adopte față de această modificare o poziție.

Tov. Gh. GHEORGHIU-DEJ :

Acest lucru va provoca așa un zgomot, așa niște reacții ... Asta o să placă multora, în primul rînd americanilor.

Iată acesta este conținutul scrisorii trimise de tov. Hrușciov și răspunsul nostru. Se pregătește materialul. Urmează ca acest material noi să-l prezentăm într-o formă mai curioasă, cu argumentele necesare și să luăm poziție. Nu ne putem sustrage în nici un caz de la îndatorirea de a lua atitudine.

Tov. I.G. MAURER :

Există pînă în prezent o singură ipoteză când un stat european este interesat în asigurarea securității în Europa, acestea sînt Statele Unite ale Americii, datorită forței politice și economice, forței militare. Ar însemna că se face o paralelă între Statele Unite și Mongolia din acest punct de vedere.

Tov. E. BODNARAS :

Mai este încă un element în legătură cu înțelegerea cu Pactul NATO și este legat de încetarea experiențelor cu arma nucleară , există posibilitatea ca NATO să mergă la înțelegere pentru ca să aibă mâinile libere în Asia.

Tov. I.G. MAURER :

Efectul va fi că în Europa el nu mai acționează^{va} , datorită pactului de neagresiune dintre NATO și Tratatul de la Varșovia , și acționează^{va} numai în Asia, împotriva țărilor socialiste.

Tov. E. BODNARAS :

Si noi devenim aliații unei asemenea politici.

Tov. Gh. GHEORGHIU-DEJ :

Mongolia ca forță militară nu contează. Cum va crește autoritatea Pactului de la Varșovia prin intrarea Mongoliei ? In formulările pe care le-am dat în scrisoare nu se spune expres, însă s-a pus că se naște întrebarea cutare și cutare. Dacă se va hotărî primirea Mongoliei se vor bucura toți imperialiștii, o să fie niște urlete de satisfacție.

./.